

Mirjam Jager
Beukenlaan 21
8253 AK Dronten

Ministerie van Infrastructuur en Milieu

t.a.v. mw. S.A.M. Dijkma

Postbus 20951

2500 EZ Den Haag

Betreft: slachtoffer(s) Schiphol / politiek agendapunt

Dronten, augustus 2016

Geachte mevrouw Dijkma,

Om meteen maar met de deur in huis te vallen: “het kabinet en daarmee de overheid moet de ogen uit haar kop schamen” betreffende de keuzes en daarmee beleid dat zij omtrent de ontwikkelingen van Schiphol maakt.

Ruim 1,2 miljoen mensen staan geregistreerd als klager over de overlast (geluid en luchtkwaliteit) van Schiphol. Dit zijn direct omwonenden van Schiphol die daarmee binnen de geluidscontouren van Schiphol wonen. Tot die omwonenden en daarmee geregistreerd klager word ik niet gerekend en zo zijn er honderdduizenden of misschien wel miljoenen mensen met mij. Ik woon in gemeente Dronten aan het Ketelmeer en tot 2013 was het hier muisstil. Sinds drie jaar is er een wachtkamer voor landingsverkeer van Schiphol boven mijn woning. Hierdoor heb ik grote delen van de dag geluidsoverlast van overkomende vliegtuigen en sindsdien heb ik last van slijm op mijn longen. Wandel ik in de regio Steenwijk, de Noordwest-Veluwe of de regio Salland dan heb ik een groot deel van de middag last van overkomende vliegtuigen op weg naar Schiphol. Ik en vele mensen met mij - mensen uit alle lagen van de bevolking en die mogelijk loyaal zijn aan uw partij - zit absoluut niet te wachten op een verdere groei van Schiphol. Met regio Rotterdam, regio Castricum en regio Flevoland heeft Schiphol nu drie wachtkamers. Zij is zich nu – vanwege groei – aan het beraden op een vierde wachtkamer ten zuidoosten van Schiphol. Dan heeft de toekomstige satellietluchthaven Airport Lelystad, die vanaf 2018 operationeel moet worden, haar wachtkamers boven de regio's Steenwijkerland en Hellendoorn/Sallandse Heuvelrug gepland. Nog meer regio's waar de bevolking overlast van geluid en fijnstof gaan ondervinden. Tel daar de wachtkamers van de andere regionale luchthavens (Rotterdam, Eindhoven, Maastricht, Eelde) nog bij op en er is in Nederland praktisch geen stiltegebied meer te vinden. Door de geluidsoverlast en toename van fijnstof zal het ziekteverzuim toenemen als gevolg van gebroken nachten en luchtwegproblemen, hetgeen de economie en daarmee maatschappij miljoenen gaat kosten.

Canberra / Noorwegen

Het Rijk is grootaandeelhouder van Schiphol en daarmee moet Schiphol – gezien het belang en daarmee levensgeluk van haar bevolking - één van de hoofdpunten zijn op de politieke agenda. Wij leven tenslotte in een democratie waarbij de overheid het publieksbelang dient. Ik lees o.a. in het bijgevoegde krantenartikel dat Schiphol tot de vijfde luchthaven van Europa behoort. Wel, ik mis hierin dat Nederland ook tot de top vijf van dichts bevolkte landen ter wereld behoort! De overlast van Schiphol heeft daarmee een enorm negatieve impact op heel veel huishoudens. Dit moet je als overheid voor je samenleving niet willen. Als het Rijk en daarmee Schiphol al wil scoren dan zou het haar sieren dat zij wil scoren met de meest duurzame luchthaven van Europa. Hierin kan zij een voorbeeld nemen aan bijvoorbeeld Canberra (= hoofdstad Australië). Op Canberra-Airport mag – met uitzondering van bezoek van staatshoofden – niet intercontinentaal gevlogen

worden. Alleen binnenlandse vluchten zijn welkom; puur om het leefklimaat van haar bewoners zoveel mogelijk te waarborgen. Noorwegen is een ander voorbeeld: vanaf 2020 mag in dat land geen voertuigen meer

verkocht worden die op fossiele brandstof rijden en dat terwijl olie en gas de voornaamste inkomstenbron voor dat land zijn. Puur om het leefklimaat voor de inwoners van dat land zoveel mogelijk te waarborgen.

Uitbreiding problemen

En wat doet onze overheid?! In het voorjaar van 2014 is besloten om van Airport Lelystad een satelliet-luchthaven van Schiphol te maken zodat Schiphol verder kan groeien met haar intercontinentale vluchten waarvan het merendeel aan passagiers overstappers zijn; passagiers die Nederland niet als einddoel hebben! Dit voegt de Nederlandse economie dus niets toe, zoals de Raad voor de leefomgeving en infrastructuur ook in het krantenartikel aangeeft. Airport Lelystad moet uitgroeien tot tweede luchthaven van Nederland. Daarmee wordt de huidige regionale overlast aan 1,2 miljoen geregistreerde klagers opgeschaald naar een landelijk probleem waarbij miljoenen mensen overlast gaan krijgen aan geluid, fijnstof en kilometers extra files op de wegen van- en naar Airport Lelystad. En dan heb ik het niet alleen over de direct omwonenden maar ook voor de regio's Kampen, Zwolle, de Noordwest Veluwe en de geplande wachtkamers boven de regio's Steenwijk en de Sallandse Heuvelrug. Waar is het Rijk is godsnaam mee bezig?! In ieder geval niet met het naar eer en geweten het zo goed mogelijk bedienen van het publieksbelang!

Hercules

Deze zomer is de ramp met de Hercules in Eindhoven herdacht. Een transportvliegtuig dat in 1996 verongelukte omdat een zwerm vogels in de motor was beland. Het Ketelmeer, Vossemeer en de IJsseldelta zijn Natura-2000 gebieden en daarmee natuurgebieden die volgens de Europese vogel- en habitatrichtlijnen zijn ingericht. Wetende dat juist deze gebieden onder de aanvliegroutes liggen voor Airport Lelystad, waarbij niet hoger dan 1.500 ft (= 454 meter) gevlogen mag worden om de wachtkamer van Schiphol niet in de weg te zitten, is het niet de vraag of maar hoeveel vliegtuigen gaan verongelukken!

Tot 2014 was de problematiek van geluidsoverlast als ook de slechte luchtkwaliteit voor de omwonenden van Schiphol een "ver van mijn bedshow". Met Ketelhaven aan het Ketelmeer woonde ik in een muisstil gebied. Van de één op de andere dag zijn er dagelijks (dag en nacht) dagdelen dat er iedere vijf en vaak iedere minuut bulderende vliegtuigen over mijn woning vliegen. Ik zit sindsdien iedere nacht rechtop in mijn bed en ik heb last van slijm op mijn longen door de verslechtering van de luchtkwaliteit. Het is vergelijkbaar alsof er pal naast mijn woning een logistiek centrum is ontwikkeld waar vrachtwagens 24/7 af- en aanrijden. Met de keuzes die het Rijk maakt, kan dit dus iedere burger van Nederland overkomen. Ik dacht dat het Rijk zo goed als mogelijk het publieksbelang moe(s)t dienen.

Banenmotor

De voorstanders van Schiphol en de groei van Schiphol schermen met dat Schiphol goed is voor de Nederlandse economie en dat de luchthaven (in)direct veel werkgelegenheid biedt. Wel, ik lees in het bijgevoegde artikel dat de Raad voor de leefomgeving en infrastructuur – een adviesorgaan van het Rijk – concludeert dat Schiphol helemaal geen pijler is van de Nederlandse economie. En ik lees dat er gegoocheld en gesjoemeld wordt met cijfers en onderzoeken om Schiphol maar versneld door te kunnen laten groeien. Wordt hiermee het publieksbelang gediend? Uit mijn onderzoek blijkt dat alle respondenten geen actie ondernemen betreffende Schiphol omdat "het in de achterkamertjes toch allemaal al besloten is". Ja, dat heb ik inderdaad zelf mogen ervaren. Bij de "Alderstafel" had ik hét geluk dat ik één vraag mocht stellen! Op mijn ingediende bezwaar betreffende de ontwikkeling van Airport Lelystad volgde een hoorzitting die uitblonk in tegenstrijdigheden, onvolledigheden en onwaarheden. Het advies dat hieruit zou moeten volgen is met 26 weken verdaagd. Wat werkgelegenheid betreft zijn er genoeg sectoren waar veel banen te creëren zijn zoals:

1. Laat in de vorige eeuw hadden wij bijvoorbeeld een grootschalige textielindustrie in Twente. Maar we importeren nu goedkope rotzooi uit Azië waarbij ook nog eens kinderarbeid om de hoek komt kijken.
2. Er is een ernstig tekort aan ambachten (loodgieters, elektriciens, smederijen etc.).
3. Uitbreiding spoorwegennet.
4. De melkboeren worden nu gesubsidieerd om minder melk te leveren. Wel, subsidieer alleen boeren die de omslag maken naar biologisch boeren. Dit is veel arbeidsintensiever als de dynamische veeteelt en landbouw en schept dus enorm veel werkgelegenheid; minder dierenleed, minder vee, minder mest, gezonder voedsel en beter voor het klimaat.

Klimaat

Kijkend over het Ketelmeer is de lucht op een zonnige dag mooi blauw. Totdat Schiphol weer een dagdeel heeft dat er iedere vijf minuten een vliegtuig overkomt. In een uurtje tijd hangt er door de vele vliegtuigstrepen een witte neveldamp voor die blauwe lucht. Als het Rijk geen stappen onderneemt met het terughoudend zijn in de ontwikkelingen van Schiphol (annuleren exploitatie Airport Lelystad, reductie van de huidige 480.000 vluchten) moeten wij onze kleinkinderen straks aan de hand van foto's laten zien dat "vroeger" de lucht blauw was. Ik was verbaasd en teleurgesteld dat met het klimaatdebat van vorig jaar in Parijs zowel de lucht- als scheepvaart de dans is ontsprongen met als reden omdat gezien de globalisering en handelsverdragen het internationaal nogal moeilijk lag. Wel, steek je kop nog verder in het zand. Als er iets CO2 uitstoot dan is het wel lucht- en scheepvaart. Wij zijn nu al miljarden euro's kwijt met het oplossen van de huidige gevolgen van klimaatsverandering (verhogen dijken, ruimte geven aan de rivieren, subsidiëren landbouwsector vanwege mislukte oogsten etc.). Het zou het Rijk sieren als zij inzet op een duurzame luchthaven en internationaal een voortrekkersrol neemt met het bespreekbaar maken van een stap terug in globalisering. De lucht- en scheepvaart spelen hierin een belangrijke rol.

Eisen is een groot woord, maar ik zie graag – ik spreek minimaal namens 1,2 miljoen huishoudens – dat Schiphol na het zomerreces van dit jaar een belangrijk punt op de politieke agenda wordt.

Ik vertrouw erop dat het Rijk de belangen van de burgers zoveel mogelijk dient; daarom leven wij in een democratie. In het vertrouwen dat ik u met bovenstaande tot actie kan bewegen, teken ik,

Met vriendelijke groet,
Mirjam Jager

Bijlage: Krantenartikel "Lesje creatief boekhouden voor Schiphol en Den Haag".

Noot 1: *deze brief wordt in het najaar ook naar de landelijke grote dagbladen en een aantal regionale dagbladen gestuurd met het verzoek om hier redactioneel aandacht aan te geven.*

Noot 2:

Deze brief is ook verstuurd naar: ministers/staatssecretarissen van alle ministeries, fractievoorzitters en voorzitters van de programmacommissies 2017 van de politieke partijen, alle kamerleden 2^e kamer, Koninklijk Huis, alle belangenverenigingen omgeving Schiphol, alle burgemeesters van de gemeenten in Flevoland als ook Zwolle, Kampen, Steenwijkerland, Hellendoorn, Harderwijk, Nunspeet en Elburg, CvdK van provincie Flevoland, St. Urgenda, Greenpeace Nederland, Vogelbescherming Nederland, Stichting Natuur & Milieu, Milieudefensie